

Metaphorical Conceptualization of “Marriage” in Persian Based on Cultural Linguistics

Marzieh Forghani Fard¹ & Shahla Raghbdoust²

Vol. 16, No. 4, Tome 88
pp. 109-142
September & October
2025

Abstract

Investigating metaphorical conceptualizations and achieving cultural recognition of the speakers of a language community leads to a profound understanding of the culture that governs the society, and plays a significant role in the correct interpretation of discourses and improving intercultural relations. Based on Sharifian's (2017) cultural linguistics approach and with a descriptive-analytical and corpus-driven method, this study has searched for metaphorical conceptualizations of "marriage" in Persian language. Ninety-eight hours of television debate programs prepared with the theme of marriage and the presence of young people were selected as the body of the research. To limit the scope of the research, three categories of "proposal", "engagement", and "marriage" were selected from the body, and then the schemas and cultural metaphors related to each category were examined. According to the findings, "Marriage is a struggle", "Marriage is a gamble", "Marriage is a partnership", "Marriage is a building", "Marriage is a path", "Marriage is a contract", "Marriage is a force" and "Marriage is a deal" are the most used metaphorical conceptualizations of marriage in Persian language, respectively. Although some of these metaphors have also been mentioned in similar studies in other languages, such as English and Chinese, the data analysis shows that the traces of culture in language expressions containing these metaphors in Persian language are quite evident. In other words, metaphorical conceptualizations of marriage in Persian clearly reflect the culture of marriage in the Persian-speaking society. The results of this study can be useful in social science research, providing and compiling Persian language teaching texts for non-Persian speakers and determining the policies and priorities of media productions.

Keywords: Persian language; marriage; conceptualization; metaphor; cultural linguistics.

¹ PhD Candidate, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran;

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7834-6453>

² Corresponding author, Associate Professor, Department of Linguistics, Faculty of Persian Literature and Foreign Languages, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran;

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0596-0356>; Email: 3863@atu.ac.ir

1. Introduction

The study of language, cognition, and culture has long been a subject of interest to scholars across disciplines. With the advent of Cognitive Linguistics, metaphorical conceptualizations were recognized as cognitive patterns and as a fundamental aspect of human thought. Metaphorical conceptualization was introduced as a common mechanism in everyday language that conceptualizes abstract concepts into more tangible and concrete terms based on human experiences. Further studies in various languages showed that culture also has an inevitable impact on how metaphorical conceptualizations are conceptualized. The increasing attention to examining culture-based conceptualizations led to the emergence of "cultural linguistics" as a separate scientific branch within cognitive linguistics.

Previous cognitive research in Persian has often examined the metaphorical conceptualizations of emotions and feelings, or body parts, without considering the cultural component. In this study, the conceptual base of "marriage", an issue that nearly all speakers encounter and think about or discuss in some way, was chosen for a case study. The metaphorical conceptualizations of marriage, referred to as cultural metaphors within the framework of cultural linguistics, are extracted from a natural corpus of linguistic data. Since the cultural cognition of speakers in a language community is not limited to cultural metaphors, discussions around cultural categories and cultural schemas related to marriage were also examined as thoroughly as possible.

Research Question(s)

The study aims to reveal how metaphorical conceptualizations in Persian reflect Persian speakers' cultural model of thinking.

2. Literature Review

Numerous studies have delved into the linguistic and cultural facets of

marriage. Quinn (1987) investigated the cultural marriage model in the United States, conducting interviews with couples during wedding ceremonies. Su (2002) explored marriage metaphors in authentic Chinese language data. Dunn (2004) analyzed speech acts in Japanese wedding ceremonies, drawing on metaphors from real-world contexts to uncover Japan's cultural marriage model. Singh (2014), within the framework of Lakoff and Johnson's conceptual metaphor theory, examined the conceptualization of human relationships in Hindi language. Owurasah (2015), utilizing Fairclough's critical discourse analysis, conducted a linguistic and stylistic analysis of language use in traditional Akan weddings, the largest ethnic group in Ghana. Kolosova et al. (2017) analyzed the concept of marriage in Russian language through the lens of linguoculturology. Dzhumaliev and Kasieva (2019) employed the tool of cultural scripts to examine the socio-cultural and linguistic aspects of wedding ceremonies in Kyrgyzstan. Based on Palmer's linguistic anthropology, Akbar et al. (2020) conducted a qualitative descriptive study of vocabulary related to marriage and its role in giving meaning to traditional marriage processes among the Sasaks, the largest ethnic group on the island of Lombok, Indonesia.

Based on the researcher's findings, only Kusmanto (2016) has explored the underlying cultural cognition and cultural metaphors of marriage in the Indonesian language, drawing on Sharifian (2011). According to his findings, the two metaphors "marriage is a status" and "marriage is a stage" indicate that marriage in the Indonesian language is conceptualized as an elevated and respected social position. Other marriage metaphors in the Indonesian language include "marriage is a journey," "marriage is a kingdom," and "marriage is a voyage".

In Persian, Ardabili and colleagues (2017) have administered a study on the cultural conceptualization of marriage in Iran. Employing an ethnographic approach and semi-structured interviews, they extracted common marriage metaphors from the discourse of married women. Through the analysis of 20 interviews, they identified three conceptual metaphors: "marriage is a

journey,” “marriage is a bond,” and “marriage is a business”.

3. Methodology

This research is a corpus-based analysis aimed at discovering cultural conceptualizations by decoding the linguistic usage of speakers. To ensure a more natural and authentic corpus, a combination of 98 hours of challenging television programs on marriage was selected. Unaware of being studied for metaphors, participants in such television programs express their views authentically. Furthermore, the corpus was augmented by incorporating online user comments about marriage in forums. The corpus included over 350 participants aged 20-35, with a balanced gender ratio in television programs. However, online forums like Ninisite showed a higher percentage of female participants.

This research employed a descriptive-analytical approach to investigate linguistic data from a corpus using the analytical tools developed in cultural linguistics (Sharifian, 2017). To narrow the scope of the analysis, three cultural categories related to the conceptual base of marriage—courtship, engagement, and marriage—were selected. Subsequently, cultural schemas and metaphors related to each category were manually identified and examined.

4. Results

This research employed a descriptive-analytical approach to investigate the metaphorical conceptualizations of marriage within the Persian language based on cultural linguistics. Analyzing 98 hours of television programs featuring young adults discussing marriage, the study identified key cultural schemas and metaphors related to courtship, engagement, and marriage categories.

The analysis of the “courtship” category revealed that two cultural schemas emerged more frequently within the corpus: “Courtship is inherently challenging and fraught with difficulties” and “Courtship is a period of anxiety and worry”. Furthermore, the cultural metaphor “courtship is a struggle” was identified as the most prevalent metaphorical conceptualization of courtship.

The cultural conceptualizations of “engagement” exhibited significant diversity and complexity. Diverging perspectives among couples and families regarding the quality and duration of the engagement period render this stage the most enigmatic aspect of the marriage discourse. Cultural schemas of engagement in Persian indicated that this stage of marriage is conceptualized as a period of getting to know each other, a period of limitations, and a period of self-presentation. “engagement is a journey” was the only prominent cultural metaphor of engagement in Persian.

A diverse array of cultural schemas pertaining to “marriage” were extracted from the corpus, emphasizing peace, balance, and harmony as the most prevalent. Although many couples conceptualized problems as an integral part of marital life, successful couples attributed the key to a fulfilling marriage to their ability to overcome, manage, or adapt to challenges. Metaphors such as “marriage is a gamble,” “marriage is a building,” “marriage is a partnership,” “marriage is a transaction,” “marriage is a contract,” “marriage is a journey,” “marriage is powerful and transformative,” and “marriage is a struggle” were among the most frequently occurring cultural metaphors in the corpus.

The most prevalent metaphor, “marriage as a struggle,” highlights the significance placed on the institution of marriage and the efforts required to sustain it within Persian-speaking cultures. Similarly, the metaphor “marriage as a gamble,” which aligns with findings from Chinese language research, underscores the perceived risk and uncertainty associated with marriage. However, unlike Chinese, Persian tends to emphasize the adverse outcomes of such a gamble, reflecting the cultural devaluation of gambling.

دوماهنامه بین‌المللی

د ۱۵، ش ۶ (پیاپی ۸۱)، مهر و آبان ۱۴۰۴، صص ۳۰-۱۰۹

مقاله پژوهشی

<https://lrr.modares.ac.ir/article-14-63064-fa.html>

مفهوم‌سازی استعاره‌ی «ازدواج» در زبان فارسی برپایه‌ی زبان‌شناسی فرهنگی

مرضیه فرقانی‌فرد^۱، شهلا رقیب‌دوست^{۲*}

۱. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۲. دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۵/۳

چکیده

بررسی مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ی و دستیابی به شناخت فرهنگی سخن‌گویان هر جامعه‌ی زبانی، باعث درک عمیق فرهنگ حاکم بر جامعه می‌شود و این مهم، نقش بسزایی در تفسیر و تعبیر درست گفتمان‌ها و بهبود روابط بینا فرهنگی دارد. این مقاله، برپایه‌ی زبان‌شناسی فرهنگی شریفیان (2017) و با روش توصیفی - تحلیلی و پیکره‌مدار، به بررسی مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ی «ازدواج» در زبان فارسی پرداخته است. مدت زمان ۹۸ ساعت برنامه‌های ترکیبی چالشی تلویزیونی که با موضوع ازدواج و با حضور جوانان تهیه شده بودند، به عنوان پیکره‌ی پژوهش انتخاب شد. به منظور محدود کردن دامنه‌ی پژوهش، سه مقوله «خواستگاری»، «نامزدی» و «ازدواج» از پیکره انتخاب و سپس طرح‌واره‌ها و استعاره‌های فرهنگی مربوط به هر مقوله بررسی شده است. طبق یافته‌ها، «ازدواج مبارزه است»، «ازدواج شراکت است»، «ازدواج مسیر است»، «ازدواج ساختمان است»، «ازدواج قمار است»، «ازدواج قرارداد است»، «ازدواج نیروست» و «ازدواج معامله است» به ترتیب پرکاربردترین مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ی ازدواج در زبان فارسی هستند. اگرچه برخی از این استعاره‌ها در پژوهش‌های مشابه در زبان‌های دیگر مانند انگلیسی و چینی نیز عنوان شده است، اما بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که رد پای فرهنگ در عبارت‌های زبانی دربرگیرنده این استعاره‌ها در زبان فارسی کاملاً مشهود است. به عبارت دیگر مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ی ازدواج در زبان فارسی به روشنی بازتاب‌دهنده‌ی انگاره‌ی فرهنگی ازدواج در جامعه فارسی‌زبان هستند. نتایج این پژوهش می‌تواند در پژوهش‌های علوم اجتماعی، تهیه و تدوین متون آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و تعیین خط‌مشی‌ها و اولویت‌های تولیدات رسانه‌ای سودمند باشد.

واژه‌های کلیدی: زبان فارسی، ازدواج، مفهوم‌سازی، استعاره، زبان‌شناسی فرهنگی.

E-mail: 3863@atu.ac.ir

* نویسنده مسئول مقاله:

۱. مقدمه

زبان، شناخت و فرهنگ از جمله مفاهیمی هستند که از دیرباز تاکنون مورد مناقشهٔ زبان‌شناسان، فلاسفه، جامعه‌شناسان و روان‌شناسان بوده‌اند. با ظهور زبان‌شناسی شناختی در اواخر قرن بیستم، مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای حاصل الگویی شناختی و بخشی از تفکر قلمداد شد. پژوهش‌های بسیاری (Grady, 1997; Kövecses, 2021; Lakoff, 1992; Lakoff and Johnson, 1980; Reddy, 1979; Sweetser, 1990) در این زمینه انجام شد که در اکثر این پژوهش‌ها تکیه بر این بود که مفهوم‌سازی استعاره‌ای سازوکاری رایج در زبان روزمره است که مفاهیم انتزاعی را بر مبنای تجربه‌های بشری به صورت اصطلاحاتی ملموس‌تر و عینی‌تر مفهوم‌سازی می‌کند. مطالعات بیشتر در زبان‌های مختلف نشان داد که مؤلفهٔ فرهنگ نیز تأثیری اجتناب‌ناپذیر بر چگونگی مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای دارد. افزایش توجه به بررسی مفهوم‌سازی‌های برخاسته از فرهنگ سبب شد که «زبان‌شناسی فرهنگی»^۱ به‌عنوان شاخه علمی جداگانه‌ای از بدنهٔ زبان‌شناسی شناختی منشعب شود.

در همین راستا، پژوهش حاضر با هدف کلی یافتن پاسخی به این پرسش شکل گرفت که چگونه مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای در زبان فارسی، انگارهٔ فرهنگی تفکر فارسی‌زبانان را منعکس می‌کند. به این منظور، پایهٔ مفهومی «ازدواج» به‌عنوان مسئله‌ای که تقریباً همهٔ سخن‌گویان به نحوی با آن روبه‌رو می‌شوند و درمورد آن فکر یا گفت‌وگو می‌کنند، انتخاب شد. برای بررسی مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای که در چهارچوب زبان‌شناسی فرهنگی، استعارهٔ فرهنگی^۲ نامیده می‌شوند، صحبت‌های شرکت‌کنندگان در برنامه‌های تلویزیونی ایران درمورد ازدواج، به‌عنوان پیکرهٔ زبانی انتخاب و به کمک ابزار تحلیلی معرفی‌شده در زبان‌شناسی فرهنگی (Sharifian, 2017) بررسی شد. از آنجایی که شناخت فرهنگی سخن‌گویان هر جامعهٔ زبانی به استعاره‌های فرهنگی محدود نمی‌شود، برای ترسیم انگارهٔ فرهنگی ازدواج در جامعهٔ فارسی‌زبان، مقوله‌ها و طرح‌واره‌های مرتبط با ازدواج نیز مورد مطالعه قرار گرفت.

۲. پیشینه تحقیق

در این بخش، مهم‌ترین پژوهش‌هایی که به بررسی مفهوم‌سازی‌های استعاری و یا انگاره‌های فرهنگی ازدواج در زبان‌های مختلف پرداخته‌اند، معرفی می‌شوند.

کواين^۲ (۱۹۸۷) در جست‌وجوی انگاره فرهنگی ازدواج در آمریکا و براساس مصاحبه‌هایی که در مراسم عروسی با زوج‌ها انجام داده است، به چهار استعاره «ازدواج محصول تولیدی است»، «ازدواج سفری در جریان است»، «ازدواج پیوند بادوام بین دونفر است» و «ازدواج سرمایه‌گذاری است» اشاره کرده است.

سو^۳ (۲۰۰۲) به مطالعه استعاره ازدواج در زبان چینی پرداخته و آن‌ها را در چهار گروه «ازدواج سفری در جریان است»، «ازدواج قمار است»، «ازدواج پیوند است» و «ازدواج تجارت است» تقسیم‌بندی کرده است.

دان^۴ (۲۰۰۴) با بررسی رخدادهای کلامی در مراسم ازدواج ژاپنی‌ها تلاش کرده به انگاره فرهنگی ازدواج در ژاپن دست یابد. وی استعاره‌های ازدواج را در سه گروه اصلی «ازدواج آفرینشی مشترک است»، «ازدواج یگانگی است» و «ازدواج سفر است» دسته‌بندی کرده است.

سینگ^۵ (۲۰۱۴) در چهارچوب نظریه استعاره مفهومی لیکاف و جانسون (۱۹۸۰) به بررسی مفهوم‌سازی رابطه انسانی در زبان هندی پرداخته است. وی «ازدواج پیوندی دیرپاست» و «ازدواج یگانگی است» را دو استعاره مفهومی ازدواج در زبان هندی معرفی و اشاره کرده است که اگرچه این دو استعاره در برخی زبان‌های دیگر نیز یافت می‌شوند، اما به دلیل تأثیر عنصر فرهنگی تناسخ، مفهومی متفاوت در زبان هندی دارند.

کاسمانتو^۶ (۲۰۱۶) به مطالعه استعاره‌های فرهنگی ازدواج در زبان اندونزیایی براساس شریفیان (۲۰۱۱) پرداخته است. برپایه یافته‌ها، «ازدواج سفر است»، «ازدواج پادشاهی است» و «ازدواج دریانوردی است»، «ازدواج وضعیت است» و «ازدواج مرحله بالاتر است» مفهوم‌سازی‌های استعاری ازدواج در زبان اندونزیایی را شکل می‌دهند.

اردبیلی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی درباره مفهوم‌سازی فرهنگی ازدواج در ایران، با استفاده از راهبرد قوم‌نگاری و فن مصاحبه‌های نیمه‌ساختارمند^۸ به استخراج استعاره‌های رایج

ازدواج در کلام زنان متأهل پرداخته‌اند. آن‌ها با بررسی ۲۰ مصاحبه، سه دسته استعاره مفهومی «ازدواج سفر است»، «ازدواج پیوند است» و «ازدواج تجارت است» را معرفی کرده‌اند.

۳. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش تحلیلی پیکره‌مدار^۱ است و از آن‌جاکه هدف آن بررسی مفهوم‌سازی‌های استعاره ازدواج با رمزگشایی از کاربردهای زبانی گویشوران است، تلاش شد تا حد امکان پیکره‌ای طبیعی و واقعی فراهم آید. به این منظور، مدت ۹۸ ساعت برنامه‌های ترکیبی چالشی تلویزیونی همچون مجموعه برنامه‌های «بدون توقف» از شبکه سه، «وقتشه» از شبکه نسیم، «محرمانه خانوادگی» از شبکه افق، «هزار راه نرفته» از شبکه دو که با موضوع ازدواج و زندگی مشترک تهیه شده بودند، به‌عنوان پیکره برگزیده شدند. استفاده نکردن از کتاب‌ها یا پرسش‌نامه و در عوض جمع‌آوری داده‌ها از طریق برنامه‌های تلویزیونی، به عمد و به چند دلیل صورت پذیرفت. نخست اینکه در این برنامه‌ها، طیف‌های گوناگون از مردم عادی، دیدگاه‌ها و تجربه‌های خود را در مورد ازدواج بیان کرده بودند. دیگر آن‌که هدف برنامه‌سازی تلویزیونی ایجاب می‌کرده است که افرادی که به برنامه دعوت می‌شوند محدود به قشر خاصی نباشند و به‌لحاظ سطح تحصیلات، شغل و یا شیوه ازدواج تنوع قابل قبولی داشته باشند. نکته دیگر این‌که صحبت‌های شرکت‌کنندگان تا حد بسیار زیادی طبیعی است؛ آن‌ها آگاه نیستند که باید در مورد استعاره‌های ازدواج صحبت کنند و یا جمله‌های ناقصی را مثل آن‌چه در پرسش‌نامه‌ها می‌آید، کامل کنند. به همین دلیل، می‌توان مشارکان را تا حد زیادی نماینده جامعه فارسی‌زبان قلمداد کرد و نتایج حاصل از این پژوهش را به کل این جامعه تعمیم داد. البته تنوع قومیتی یکی از مهم‌ترین محدودیت‌هایی است که در پژوهش‌های زبان فارسی از این دست وجود دارد. شرکت‌کنندگان در برنامه‌های تلویزیونی نیز خواه‌ناخواه تحت تأثیر فرهنگ قوم خویش قرار داشتند. برای بالابردن روایی نتایج، با توجه به تعداد کل استعاره‌های یافت‌شده و توزیع هرکدام، فقط مفهوم‌سازی‌هایی انتخاب شدند که بسامد بیشتر از ۵ عدد داشتند. از آنجایی که برنامه‌های تلویزیونی با اهداف مشخص، کفه ترازوی برنامه را به یک سمت سنگین‌تر می‌کنند؛ به منظور دسترسی به پیکره‌ای واقعی‌تر از داده‌ها، یادداشت‌های کاربران در فضای مجازی و تبادل نظر آنان در تالارهای گفت‌وگو از قبیل تالارهای تارنمای «نی‌نی

سایت^{۱۱}، به عنوان منبع فرعی گردآوری داده‌های پیکره انتخاب شد. در تارنمای ننی سایت با استفاده از کلیدواژه‌های هدفمند می‌توان به بایگانی گفت‌وگوها درباره آن موضوع دست یافت؛ برای مثال، با جست‌وجوی کلیدواژه «نامزدی» می‌توان به بیش از ۵۰.۰۰۰ تالار گفت‌وگو مرتبط وارد شد و عبارت‌های زبانی را که کاربران به صورت طبیعی تولید کرده‌اند، مطالعه کرد.

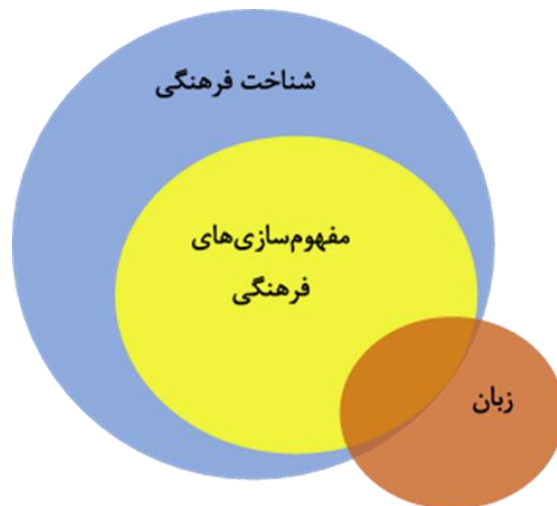
جامعه آماری این پژوهش دربرگیرنده بیش از ۳۵۰ نفر شرکت‌کنندگان در برنامه‌های تلویزیونی با محدوده سنی ۲۰ تا ۳۵ سال است که به نحوی با پدیده ازدواج سروکار داشته‌اند؛ یعنی یا در شرف ازدواج بودند، یا متأهل بودند و یا ازدواج را پشت سر گذاشته و طلاق گرفته بودند. جنسیت افراد شرکت‌کننده در برنامه‌های تلویزیونی به نسبت مساوی ۵۰ درصد خانم و ۵۰ درصد آقا بود، این نسبت در داده‌های برگرفته از فضای مجازی طبق آنچه کاربران خود را معرفی کرده بودند، ۷۸ درصد خانم، ۶ درصد آقا و ۱۶ درصد ناشناس بودند.

روش این پژوهش تحلیلی - توصیفی است و داده‌های زبانی پیکره به کمک ابزار تحلیلی ارائه‌شده در زبان‌شناسی فرهنگی (Sharifian, 2017) بررسی شده‌اند. به منظور محدود کردن دامنه تحلیل، از بین مقوله‌های مربوط به پایه مفهومی ازدواج، سه مقوله «خواستگاری»، «نامزدی» و «ازدواج» انتخاب و سپس طرح‌واره‌ها و استعاره‌های فرهنگی هر مقوله به روش دستی جست‌وجو و بررسی شده است. از مجموع ۵۸۸ عبارت دربرگیرنده استعاره فرهنگی «ازدواج» در پیکره این پژوهش ۱۴۳ مورد مقوله «خواستگاری»، ۷۹ مورد مقوله «نامزدی» و ۳۶۶ مورد مقوله «ازدواج» را به صورت استعاره مفهومی سازی کرده بودند.

۴. مبانی نظری

زبان‌شناسی فرهنگی به عنوان زیرشاخه‌ای از زبان‌شناسی، حوزه پژوهشی چندرشته‌ای است که رابطه بین زبان، فرهنگ و مفهوم‌سازی را بررسی می‌کند. شریفیان (۲۰۱۷) در معرفی زبان‌شناسی فرهنگی دو چهارچوب نظری و تحلیلی برشمرده است:

شکل ۱ چهارچوب نظری زبان‌شناسی فرهنگی را نشان می‌دهد که دو مقوله شناخت فرهنگی و مفهوم‌سازی‌های فرهنگی را دربر می‌گیرد.

شکل ۱. چهارچوب نظری زبان‌شناسی فرهنگی (Sharifian, 2017, p. 6)

Figure 1: The Theoretical Framework of Cultural Linguistics (Sharifian, 2017, p. 6)

شناخت فرهنگی نوعی «شناخت پویا»^{۱۱} است که در پی تعامل‌های اجتماعی و زبانی بین افراد در طول زمان و مکان به دست می‌آید (Frank, 2015, p. 494). از نظر هاچینز^{۱۲} (1994) و شریفیان (2008)، عناصر شناخت فرهنگی یک جامعه زبانی به طور ناهمگن و نامساوی بین سخنگویان آن جامعه توزیع شده‌اند. مفهوم‌سازی، اصطلاح پوششی برای ارجاع به فرایندهای شناختی پایه چون طرح‌واره‌سازی^{۱۳} و مقوله‌بندی^{۱۴} است. مفهوم‌سازی‌ها نیز هم‌چون شناخت فرهنگی، الگوی توزیعی دارند و اعضای یک جامعه فرهنگی را قادر می‌سازند که تاحدی با یک ذهنیت و به روش تقریباً مشابهی فکر کنند.

چهارچوب تحلیلی زبان‌شناسی فرهنگی (شکل ۲) ابزار مفیدی به دست می‌دهد که به کمک آن می‌توان ویژگی‌های زبانی را در همه سطوح بررسی و رابطه میان زبان و مفهوم‌سازی‌های فرهنگی را تحلیل کرد. مهم‌ترین این ابزارها، طرح‌واره‌ها، مقوله‌ها و استعاره‌های فرهنگی هستند.

شکل ۲. چهارچوب تحلیلی زبان‌شناسی فرهنگی (Sharifian, 2017, p. 8)

Figure 2: The Analytical Framework of Cultural Linguistics (Sharifian, 2017, p. 8)

طرح‌واره‌های فرهنگی دربرگیرندهٔ باورها، هنجارها، مقررات و انتظارات رفتاری و ارزش‌های مربوط به جنبه‌ها و مؤلفه‌های گوناگون تجربه می‌شوند (Sharifian, 2017, p. 7). طرح‌واره‌های فرهنگی در بسیاری از جنبه‌های زبان نمود یافته‌اند، از جمله به صورت مدخل‌های واژگانی دائره‌المعارفی با معنایی که برخاسته از فرهنگ است (ibid, p. 33)؛ برای مثال، واژهٔ «پاختی» در فرهنگ عمید^{۱۵} چنین تعریف شده است:

«جشنی که روز بعد از عروسی می‌گیرند و عروس را بر تخت یا صندلی می‌نشانند و دوستان و کسان عروس و داماد برای آن‌ها هدیه می‌برند».

مجموعه اطلاعاتی که در توصیف این مدخل واژگانی بیان شده، به‌خوبی روایتگر طرح‌وارهٔ فرهنگی پاختی در زبان فارسی است.

مقوله‌بندی، که پلزنهاگن^{۱۶} و زیا^{۱۷} (2015) آن را از اصلی‌ترین فعالیت‌های شناختی بشر

می‌دانند، شیوه دیگری از مفهوم‌سازی است. شریفیان (2017, pp. 14-15) با استناد به مارشال^{۱۸}، پائول^{۱۹} و ولین^{۲۰} (2003) بیان می‌کند که کودکان مقوله‌بندی اشیاء و رخدادها را در سنین بسیار پایین و به سلیقه خود آغاز می‌کنند، اما حین فرایند رشد شناختی در محیط پیرامون درمی‌یابند که اشیاء، رخدادها و تجربه‌ها چگونه در زبان مقوله‌بندی شده‌اند. درمورد رابطه بین مقوله‌های فرهنگی و زبان نیز می‌توان گفت که واژه‌های موجود در هر زبان برچسب‌هایی برای مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها هستند؛ برای مثال، در زبان فارسی واژه «ازدواج» به یک مقوله اشاره دارد و ازدواج دائم و موقت زیرمقوله آن هستند. هرچند وضعیت ازدواج سفید هنوز مبهم است و مشخص نیست که آیا می‌تواند به عنوان یک زیرمقوله جدید وارد فرهنگ فارسی شود یا خیر. برپایه شریفیان (2017, p. 34) ارجاع به مقوله فرهنگی ازدواج، متفاوت از ارجاع به طرح‌واره فرهنگی ازدواج است. ازدواج به عنوان مقوله فرهنگی به رخدادی اشاره دارد در تقابل با رخداد نامزدی یا قرار ملاقات، درحالی‌که ازدواج به عنوان طرح‌واره فرهنگی دربرگیرنده همه جوانب و جنبه‌های رخداد ازدواج است، از قبیل فرایندهایی که باید انجام شوند، روند انجام وقایع، نقش‌های مختلف افراد و انتظاراتی که از هر نقش می‌رود.

با ظهور زبان‌شناسی شناختی در دهه ۱۹۷۰ و معرفی استعاره مفهومی به‌ویژه در آثار لیکاف و جانسون در دهه ۱۹۸۰، استعاره که برای قرون متمادی تنها آرایه‌ای ادبی و مربوط به زبان محسوب می‌شد، به لحاظ مفهومی و شناختی مورد توجه قرار گرفت. استعاره فرهنگی، که در اثر اخیر شریفیان و صادق‌پور^{۲۱} (2021) استعاره مفهومی - فرهنگی نامیده شده است، از آن جهت که نوعی مفهوم‌سازی بین حوزه‌های مبدأ و مقصد است، نوعی استعاره مفهومی است، اما برخلاف استعاره مفهومی که در تجربه ریشه دارد و مسئله انتزاع و عینیت دو مفهوم در آن مطرح است، استعاره فرهنگی، نوعی مفهوم‌سازی فرهنگی است که در بیشتر موارد در سنت‌های فرهنگی مانند طب سنتی، ادیان و مذاهب قدیمی و جهان‌بینی‌های باستانی ریشه دارد (Sharifian, 2017, p. 18). باور اولیه آن بود که استعاره‌های مفهومی چون از تجربیات جسم نشئت می‌گیرند، جهان‌شمول هستند (Musolff, 2017, p.8). اما پژوهش‌های دیگر از تعامل مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای با فرهنگ سخن گفته‌اند. به باور یو^{۲۲} (2003, p.9)، تجربیات جسمانی که برای شکل‌گیری استعاره‌های مفهومی به کار می‌روند، باید از فیلتر الگوهای فرهنگی عبور کنند.

برای نمونه، درحالی‌که در زبان فارسی قلب/دل جایگاه عواطف و احساسات است، در زبان اندونزیایی کبد اندام مرتبط با عشق شمرده می‌شود (Sharifian & Sadeghpour, 2021, p.5).

۵. تحلیل داده‌ها

مقوله‌های بسیاری مانند آشنایی، خواستگاری، بله‌برون، نامزدی، صیغه محرمیت، عقدکنون، خنابندون، عروسی، پاتختی، مهریه و غیره در ارتباط با مفهوم ازدواج در پیکره پژوهش نمود داشتند. همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، در این بخش فقط مفهوم‌سازی فرهنگی سه مقوله «خواستگاری»، «نامزدی» و «ازدواج» بررسی می‌شود.

۵-۱. خواستگاری

۵-۱-۱. مقوله فرهنگی

در فرهنگ فارسی عمید، دو تعریف برای مدخل «خواستگاری» آمده است: «تقاضای ازدواج کردن از زن یا دختری» و «رسمی که به این مناسبت برپا می‌شود». بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که خواستگاری در وهله نخست تقاضای ازدواج از خانواده، به‌ویژه پدر دختر، برای ازدواج با دختر خانواده است. اما گاهی نیز صرفاً خانواده‌ها برای آشنایی جلسه خواستگاری ترتیب می‌دهند تا با یکدیگر آشنا شوند که ممکن است به تقاضای ازدواج بینجامد و یا در همان جلسه و یا در جلسات بعدی موضوع منتفی شود. گاهی هم تقاضای ازدواج از قبل و در مکانی دیگر هم‌چون محل کار یا دانشگاه و غیره مطرح و پاسخ مثبت داده شده است و جلسه خواستگاری تنها به صورت نمادین برگزار می‌شود.

۵-۱-۲. طرح‌واره فرهنگی

طرح‌واره‌های گوناگونی درمورد خواستگاری از پیکره استخراج شد که در ادامه، هفت گزاره که بیشترین بسامد را داشتند، معرفی می‌شوند.

الف- در خواستگاری دختر با شرم و حیا حاضر می‌شود.

در جلسه خواستگاری، هنجار آن است که دختر در پس پرده شرم و حیا قرار گیرد. نگاه نکردن صریح و چشم در چشم، بلند صحبت نکردن، ریش و قیچی را به بزرگ‌ترها سپردن و

کوتاه جواب دادن از مصادیق حیا محسوب می شود:

- نمی دونستم چه جورى اینا رو باید بگم بهشون. من نگفتم دیدم هیچکی هیچی نمیکه. خواهرم رو صدا کردم تو آشپزخونه گفتم چرا هیچکی هیچی نمیکه. بعد خواهرم گفت مهکام می خواد بگه روش نمیشه ولی من به جاش میگم. (محرمانه خانوادگی)

ب- خواستگاری خوشیمن است.

خواستگاری، آغاز فرایند ازدواج و نوید شروع تازه ای در زندگی است. ازاین رو، خواستگاری، مبارک و خوشیمن و ازدواج، پرخیر و برکت تلقی می شود:

- فکر نمی کنم این حرفها تو مراسم به این خوشیمنی، که حداقل خواستگاری خوشیمن است، به نظرم حرفهای خیلی خوبی نیست. (محرمانه خانوادگی)

- پیش بابای ایشون کار می کردم. خب بالآخره شناخت بهتری حاصل شد. اتفاقای خوبی افتاد. سبب خیر هم شد. (محرمانه خانوادگی)

ج- موضوع گفت وگو در آغاز جلسه خواستگاری، ربطی به خواستگاری ندارد.

گاه چون دو خانواده همدیگر را نمی شناسند و مسیر مکالمه کمی ناهموار است و گاه چون دو خانواده به خوبی یکدیگر را می شناسند و موضوع صحبت جدیدی ندارند، موضوع غالب گفت وگوها در ابتدای جلسه خواستگاری، شرایط جوی، اقتصاد، بازگو کردن خاطرات ازدواج بزرگترها و غیره است. به عبارت دیگر، حاضران در جلسه مستقیم سر اصل مطلب نمی روند:

- بابای من از خاطرات خواستگاریش می گفت. تقریباً ده بار هم پرسید جاده خوب بود جاده چطور بود... من آخر بار گفتم چند بار این سؤالو کردینا. حالا یه سؤال دیگه بکنین. (محرمانه خانوادگی)

د- در خواستگاری و ازدواج معمولاً سن خانم کمتر از سن آقا است.

طبق داده ها، هنجار معمول و منطقی در ازدواج آن است که سن خانم کمتر از سن آقا باشد. مجری برنامه تلویزیونی نیز زوجی را که خانم در آن مسن تر است، زوج خاص خطاب می کند:

- شما از یه جهت دیگه ای هم زوج خاصی هستید؛ اون هم اینکه که خانوم از شما سنش بیشتره. (محرمانه خانوادگی)

ه- امروزه سن متعارف برای ازدواج بالاتر از گذشته است.

بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که برخلاف سی یا چهل سال پیش که برای بسیاری، سن ازدواج زیر بیست سال مفهوم‌سازی شده بود، امروزه ازدواج در این سن، به‌ویژه در جوامع شهری و مدرن، نامتعارف و زودهنگام تلقی می‌شود:

- در بیست سالگی چطور به این نتیجه رسیدید که می‌خواید ازدواج کنید؟ ... چالش من اینه که چه جور می‌شه کسی توی سن بیست سالگی بدونه چرا داره ازدواج می‌کنه. (محرمانه خانوادگی)

- به انتخاب‌های قبل از ۲۵ سالگی اعتماد نکن. (نی‌نی سایت)

و- خواستگاری همراه با چالش و مشکلات است.

خواستگاری، مراسم خوش‌یمن و مبارکی است، ولی با مشکلات ریز و درشتی نیز همراه است. خانواده‌ها باید یکدیگر را محک بزنند و انتظاراتی را که از یکدیگر دارند، به‌بوتۀ بحث و نقد بگذارند. داده‌های پیکره نشان می‌دهند که معمولاً دو طرف سعی می‌کنند از آن دسته از افراد فامیل برای حضور در خواستگاری دعوت به عمل بیاورند که علاوه‌بر هوش بالا و قدرت تصمیم‌گیری سریع و درست، فن بیان و نفوذ کلام بیشتری نیز داشته باشند. همچنین، شناخت قبلی دو خانواده نقش بسزایی در کاهش تنش‌ها و مشکلات جلسه خواستگاری دارد:

- چالش اصلی دو خانواده چی بود در روز خواستگاری؟ (محرمانه خانوادگی)

- ما یک آشنایی نسبی داشتیم و یه جورایی نسبت به هم شناخت داشتیم. واسه همین زیاد مشکلی نبود تو جلسه خواستگاری. (محرمانه خانوادگی)

ز- خواستگاری همراه با دلهره و نگرانی است.

برای بسیاری از زوجها جلسه خواستگاری همراه با دلهره و نگرانی بوده است. بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که شناخت کافی نداشتن از یکدیگر، شرایط و انتظارات دو طرف از یکدیگر و ترس از عاقبت مبهم ازدواج از جمله عوامل نگرانی‌زا مطرح شده است:

- دلهره داشتم. چون یه سری شرایط می‌خواستم داشته باشم که نمی‌دونستم این شرایط رو چه جور می‌بگم. (محرمانه خانوادگی)

- چیزی که روز خواستگاری منو خیلی نگران می‌کرد، بحث‌هایی بود که قرار بود بحث جدی پیش بیاد که همیشه می‌گن خب بریم سر اصل مطلب. مهریه. (محرمانه خانوادگی)

۳-۱-۵. استعاره فرهنگی

به جرئت می‌توان گفت که استعاره «خواستگاری مبارزه و جدل است»، در تمامی مصاحبه‌های انجام‌شده درباره خواستگاری، به کار رفته است، جایی که جلسه خواستگاری چون جبهه جنگ به دو طرف خانواده عروس و خانواده داماد تقسیم می‌شود و هر یک از اعضا تمام تلاش خود را صرف دفاع از حق و حقوق جبهه خود در برابر طرف مقابل می‌کند:

- احساس کردم (این صحبت) از سمت خواهرشون جسورانه است. گفتم اگه الان جلوی خواهرشون رو نگیرم تا آخر زندگیم میان همینجور. واسه همین گریه رو دم حله کشتم. (محرمانه خانوادگی)

در این نبرد و رزم‌آرایی، گاه افرادی عدالت‌خواه و حقیقت‌جو نیز حضور دارند که به جبهه حق می‌پیوندند، حتی اگر در ظاهر به ضرر فرزندشان تمام شود:

- پدرشون هم پشت بنده دراومدند و تأیید کردند حرف منو. (محرمانه خانوادگی)

یکی از عناصر مؤثر در پیروزی در هر نبردی، به‌دست آوردن اطلاعات راهبردی از طرف مقابل است. در فرایند ازدواج این مهم به‌طور معمول حین عملیات تحقیق از طرف مقابل و اغلب به صورت نامحسوس انجام می‌گردد و باعث می‌شود خانواده با دستی به‌ظاهر پر در نبرد خواستگاری شرکت کند:

- (به‌خاطر شناخت) حداقل بحث تحقیق رو جلو بودند. (محرمانه خانوادگی)

نبرد خواستگاری گاه به صورت مبارزه در فضای مجازی مفهوم‌سازی شده است:

- خیلی کنجکاو شدم ببینم تو خواستگاری‌تون چی گذشت. چه جوری غول مرحله اول رو رد کردین؟ (محرمانه خانوادگی)

۲-۵. نامزدی

۱-۲-۵. مقوله فرهنگی

یکی از تعاریفی که در فرهنگ عمید برای واژه «نامزد» بیان شده است، اطلاق این عنوان به «دختر یا پسر جوانی است که برای زناشویی قول و قرار گذاشته باشند». هم‌چنین «مجلس شیرینی‌خوران، رسم شیرینی‌خوردن و شادی‌کردن است که پس از خواستگاری دختر و پایان گفت‌وگو و توافق طرفین در خانه عروس صورت می‌گیرد و نامزدی پسر و دختر اعلام می‌شود». در فرهنگ دهخدا،

جشن نامزدی مراسمی است که «برای نامزدشدن پسر و دختر جوان برپا می‌کنند. آیینی که پیش از ترتیب مجلس عقد برپای دارند و در آن زن و شوهر آینده، حلقه مخصوص نامزدی را به انگشت یکدیگر کنند و خود را به همسری یکدیگر مخصوص و نامزد گردانند». از تعاریف بالا چنین برداشت می‌شود که نامزدشدن به دوره بعد از خواستگاری و توافق طرفین تا پیش از مراسم عقد اطلاق می‌شود.

داده‌های پژوهش نشان می‌دهند در مورد این که نامزدی دقیقاً به چه دوره‌ای اطلاق می‌شود، اتفاق نظر وجود ندارد:

- خب قرار شد راجع به خواستگاری تا ازدواج صحبت کنیم که بهش میگن نامزدی. تو این دوره تفریحاتتون چی بود؟ (محرمانه خانوادگی)

- مجری: به چه دوره‌ای نامزدی می‌گید؟

خانم: به خواستگاری تا عقد.

مجری: من می‌گم خواستگاری تا ازدواج.

خانم: آخه وقتی عقد می‌کنیم فک کنم شرایط کمی راحت‌تر می‌شه.

آقا: من فک کنم دوره نامزدی از صیغه محرمیت بود تا عقدمون. (محرمانه خانوادگی)

همچنان که مشهود است، سه نفر در گفت‌وگوی بالا شرکت دارند و هر کدام درباره نامزدی نظری متفاوت از دیگری بیان می‌کنند. جست‌وجو در یادداشت‌های کاربران فضای مجازی که بی‌پرده‌تر سخن می‌گویند، تعریف دیگری را نیز از نامزدی نشان می‌دهد:

- واسه ما زمانی که دختر و پسر ... صحبتشون ازدواجی بشه تبدیل به نامزد می‌شن.

(نی‌نی سایت)

- قرار نیست هر نامزدی به ازدواج ختم بشه و قرار نیست هی محرم همه بشن که. (نی‌نی

سایت)

به نظر می‌رسد با تابوشدن نسبت‌های دوست‌دختر و دوست‌پسر در جامعه، نامزدی برچسب مثبتی برای دوستی‌هایی شده است که در آن حتی شاید احتمال ازدواج هم نرود.

۵-۲. طرح‌واره فرهنگی

داده‌های پیکره، طرح‌واره‌های فرهنگی متنوعی از نامزدی ارائه داده است که در ادامه به

برخی اشاره می‌شود:

الف- دوران نامزدی دوران محدودیت‌هاست.

برای بسیاری از زوج‌ها، دوران نامزدی دوره محدودیت‌ها، به‌ویژه در ملاقات‌ها و بیرون‌رفتن‌های دونفره، است:

- خانم: بهانه باید پیدا می‌کردیم. نمی‌گفتیم داریم می‌ریم جاده چالوس وگرنه بابایی من نمی‌داشت. (محرمانه خانوادگی)

ب- دوران نامزدی دوران خودشیرینی است.

دوران نامزدی به‌عنوان دوران خودشیرینی نیز مفهوم‌سازی شده است، به‌گونه‌ای که بسیاری بر این باورند که شادی‌ها و خوشی‌های این دوره در دوره‌های بعدی تکرارشدنی نیست:

- خانم: دوران نامزدی گل زیاد می‌خرید، الان دیگه نمی‌خره. اوایل مجبور بود. (محرمانه خانوادگی)

- خانم: خودنویس برام خریده بود یه دفعه اومد بهم داد خیلی تعجب کردم انتظارشو نداشتم مناسبتی هم نداشتم.

مجری: برای خودشیرینی؟

خانم: آره دیگه. برای خودشیرینی کادو می‌خرن دیگه. (محرمانه خانوادگی)

- خیلی‌ها میگن اونقدر که تو دوران نامزدی بهشون خوش می‌گذره بعدش خوش نمی‌گذره. (وقتشه)

ج- دوران نامزدی، دوران شناخت است.

دوران نامزدی به‌عنوان فرصتی برای شناخت طرف مقابل نیز مفهوم‌سازی شده است:

- شما باید مثل یک کارآگاه درمورد هر نشونه‌ای که می‌بینید از طرف تحقیق کنید. مثلاً چرا وقتی بابام گفت دیر نیا، قیافه‌ات تو هم رفت. (محرمانه خانوادگی)

گاهی چون دو خانواده همدیگر را از قبل خوب می‌شناسند، دوره نامزدی از فرایند ازدواج حذف می‌شود:

- نامزد که نبودم. چون فامیل بودیم و شناخت داشتیم. (نی‌نی سایت)

د- دوره نامزدی معمولاً طولانی نیست.

- طول دوره نامزدی به صورت کوتاه مدت (چند ماه تا یک سال) مفهوم سازی شده است.
- تصمیم گرفته بودم مدت نامزدی کمی بیشتر از حد عرف باشه. حد عرف، چیزی که جامعه می پسندد، نهایتاً یک ساله. (محرمانه خانوادگی)
- کسی هست که نامزدیش مثل من طولانی مدت بوده و یک سال و نیم دو سال طول کشیده؟ (نی نی سایت)

۵-۲-۳. استعاره فرهنگی

- در پیکره پژوهش، نامزدی به صورت «نامزدی مسیر است» مفهوم سازی استعاره شده بود. اختلافات مهم بین دو طرف یا خانواده ها، دست اندازها و فراز و نشیب های این راه هستند که دو طرف یا با تصمیم مناسب به سر منزل مقصود می رسند و یا در یکی از دوراهی های مسیر از هم جدا می شوند:
- توی این دوران (نامزدی) خیلی فراز و نشیب داشتیم. (وقتشه)
- تو دوران نامزدی چیزی که هست آدم هنوز بلد نیست چطوری میونه رو بگیره. (محرمانه خانوادگی)

۵-۳. ازدواج

۵-۳-۱. مقوله فرهنگی

در فرهنگ دهخدا، «ازدواج» هم به عنوان «جفت گرفتن اعم از زن کردن و شوهر کردن، با یکدیگر جفت و قرین شدن، با هم جفت شدن، مزاجه، زواج و زناشویی» و هم به عنوان «جفت کردن، تزویج، با هم جفت کردن مرد و زن» تعریف شده است. در فرهنگ فارسی معین، ازدواج «زن گرفتن و شوهر کردن» معنی شده است. فرهنگ فارسی عمید ازدواج را «پیمان بستن یک زن و مرد به صورت رسمی و دینی برای زندگی مشترک» و هم چنین مترادف با زناشویی می داند.

بررسی داده های پیکره، مفهوم سازی های متنوعی را از این مقوله به دست می دهد: نامزد شدن، جاری شدن صیغه عقد ازدواج، ثبت رسمی واقعه عقد ازدواج یا عروسی گرفتن و زیر یک سقف رفتن از مصداق ازدواج محسوب می شود. از این رو، پاسخ به پرسش «ازدواج کردی؟» همیشه «بله» یا «خیر» نیست و فرد معمولاً واژه مکملی را هم به صورت «بله. نامزدیم/بله، عقدیم»

اضافه می کند.

۵-۳-۲. طرح واره فرهنگی

درمورد ازدواج، طرح واره های گوناگون و گاه ضدونقیض از پیکره استخراج شد که برخی از آن ها در ادامه معرفی می شوند. این تنوع و تناقض را می توان شاهی بر ناهمگن بودن توزیع طرح واره ها در ذهن سخن گویان جامعه و در نتیجه، هم سو با ذات زبان شناسی فرهنگی دانست.

الف- ازدواج مردسالارانه است.

طبق داده ها، اغلب مرد است که با در نظر گرفتن معیارهای شخصی و خانوادگی به جست و جوی همسر دلخواه می پردازد و زن باید همسر ایدئال خود را در محدوده خواستگاران، کوچک و کوچک تر کند و در زندگی زناشویی نیز دنباله رو مرد باشد. تراز شدن و هماهنگ شدن زن با مرد و پیروی از او چنان نهادینه شده است که گاه عکس این حالت با عبارت «زن ذلیل» مورد تمسخر قرار می گیرد.

- آقا: یکی از معیارهای مهم بود برام که حداقل توی یه سری چیزا ایشون می تونه پایه پای من بیاد یا حداقل بفهمه من به چی علاقه دارم. (محرمانه خانوادگی)

- خانم: توی یه سطح بودیم، نمی تونم بگم تفاوت داریم و من ممکنه بعداً مجبور بشم خودمو سانسور کنم یه کارایی رو انجام ندیم یا یه کارایی رو مجبور بشم انجام بدم. (محرمانه خانوادگی)

ب- ازدواج با مشکلات همراه است و حفظ ازدواج نیازمند تلاش است.

بررسی داده ها نشان می دهد که بیشتر مصاحبه شوندگان مشکلات را جزء لاینفک ازدواج می دانند. در این میان، برخی قید ازدواج و زندگی زناشویی را می زنند و برخی دیگر موفقیت را توانایی غلبه و یا کنار آمدن با مشکلات می دانند.

- خانم: شش ماه اول ازدوایم واقعاً اذیت می شدم. ولی الان دیگه نمی شنوم صدای خروپف رو. (محرمانه خانوادگی)

- وقتی عشقی که باید باشه، باشه همه این ها حل می شه. (وقتشه)

- سال های اول زندگی تا زن و شوهر با هم هماهنگ بشن، چون آدم بالا میاد. (نی نی سایت)

ج- ازدواج همراهی است.

برپایه داده ها، یکی از مشخصه های بارزی که افراد در انتخاب همسر مدنظر قرار می دهند،

توانایی همراهی و همدلی طرف مقابل است، زیرا همراهی نقش مؤثری در تشویق طرف مقابل در رسیدن به اهداف و پیشرفت همه‌جانبه دارد و دیگر آنکه غلبه بر مشکلات زندگی را آسان‌تر می‌کند:

- آقا: خود من ورزشکارم. کوهنوردم. دوست دارم کسی رو که می‌خوام دستشو بگیرم ببرم کوه ورزشکار باشه. همراه می‌خوام. همدم. (محرمانه خانوادگی)
- کسی که در سختی کنارت باشه. مطمئناً به خودت می‌بالی برای داشتن چنین فردی در زندگی. (وقتشه)

در روند مطالعه پیشینه پژوهش نیز در رساله‌ها و پایان‌نامه‌های بسیاری مشاهده شد که پژوهشگران در صفحه تقدیم یا تشکر، در کنار مهربانی مادر و صبوری پدر، همراهی و همدلی همسرشان را ستوده بودند.

د- ازدواج رسیدن به تعادل و سازگاری است.

بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که در برابر برخی افراد که ترجیح می‌دهند با فردی با خصوصیات اخلاقی و رفتاری شبیه خود ازدواج کنند، بسیاری دیگر تمایل دارند با کسی ازدواج کنند که خصوصیات مکمل داشته باشد و ضعف‌های آنان را پوشش دهد تا از این رهگذر هردو به تعادل و سازگاری مطلوب برسند. هرچند در عمل سازگاری بیشتر سهم زن است و از همین رو در برابر عبارت «زن سازگار»، عبارت «مرد سازگار» کمی غیرطبیعی به نظر می‌رسد.

- آقا: روی چیزهایی که ضعف دارم، طرفی رو انتخاب می‌کنم که بیاد روی این‌ها مکمل باشه. (وقتشه)

- مجری: فکر می‌کنید خوبه ترکیب این‌جوری یکی ریسک‌پذیر یکی محتاط؟

آقا: حالا متعادل می‌شیم دیگه. (محرمانه خانوادگی)

- مجری: بیشتر شبیه همید یا مخالفید؟

خانم: بیشتر با هم کنار می‌آییم من خودم دقیقه نوادم. آرش یه ربع یا بیست دقیقه زودتر به قرار می‌رسید. حالا جفتمون متعادل شدیم؛ او دیرتر می‌رسه، من زودتر از دقیقه ۹۰. (محرمانه خانوادگی)

ه- ازدواج مایه آرامش است.

داده‌ها بیانگر آن هستند که یکی از هدف‌های بیشتر زوج‌ها از ازدواج، رسیدن به آرامش است که در سایه ازدواج موفق به دست می‌آید:

- من که کلی از وجود همسرگم آرامش می‌گیرم. ازدواج اگر در زمان و با فرد مناسب باشه، زیبا و لذت‌بخش و آرام‌بخش و مسکن روح و جسمه. (نی‌نی سایت)
- مجری: یک نکته که شما هر دو دارید فک کنم سطح توقعاتتون رو خیلی پایین آوردید. خانم: نسبی بله. خیلی خوبه. آدم از ازدواج می‌خواد آرامش بگیره دیگه. (محرمانه خانوادگی)
- ازدواج هندونه درسته‌اس؛ اگه قرمز و شیرین دربیاد خب مسلمه که آرامش میاره! (نی‌نی سایت)

البته در عمل، شرایط همیشه آرمانی نیست و چه‌بسا افرادی که به هر دلیلی نتوانسته‌اند به آرامش مورد انتظار از ازدواج دست یابند، حسرت آرامش دوران مجردی را می‌خورند:

- بعد از ازدواج، آدم تازه معنی آرامشی که قبلاً داشته رو می‌فهمه. (نی‌نی سایت)

۳-۳-۵. استعاره فرهنگی

مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای ازدواج و زندگی زناشویی در داده‌های پیکره از تنوع بالایی برخوردار بودند که در این بخش به پربسامدترین آن‌ها به ترتیب اشاره می‌شود:

الف- ازدواج مبارزه است.

مطابق استعاره «خواستگاری مبارزه است»، که پیش‌تر مطرح شد، داده‌ها مؤید آن هستند که این مبارزه به شیوه و گونه‌ای دیگر در فرایند ازدواج نیز تداوم می‌یابد. در خواستگاری، جبهه مبارزه خانواده زوج‌ها هستند که هر یک تلاش می‌کنند طبق آرمان‌ها و ایدئال‌های خود بر طرف مقابل چیره شود، ولی در ادامه و با شروع زندگی مشترک، زن و مرد در یک جبهه در برابر مشکلات عدیده زندگی که ممکن است اشخاص، موقعیت‌ها، شرایط قابل پیش‌بینی و غیرقابل پیش‌بینی و غیره باشند، قرار می‌گیرند:

- وقتشه کنار هم بجنگیم برای شکست مشکلاتمان. (وقتشه)
- همیشه جلو خانوادش و دیگران پشت من بود و هست. (نی‌نی سایت)

ب- ازدواج شراکت است.

استعاره فرهنگی «ازدواج شراکت است» از کهن‌ترین مفهوم‌سازی‌های استعاره‌ای درمورد

ازدواج است که مشتقات آن به صورت «شریک زندگی» و «زندگی مشترک» برای اشاره به همسر و زندگی زناشویی در زمره واژگان معمولی زبان فارسی درآمده است:

- من بعد ازدواج فهمیدم با تلاش و زحمت با شوهرت هم دوش همدیگه کار کنی و خانه بخری و ماشین بخری چه کیفی داره. (نی نی سایت)
- این مردهای دور و زبونه به دردبخور نیستن. شریک مالت فقط میشن به خدا. (نی نی سایت)
- زندگی که مشترک میشه اولین و حداقل چیزی که مشترک میشه دارایی و اموال آدمه. (نی نی سایت)

ج- ازدواج مسیر است.

طبق یافته‌ها، فرایند ازدواج در زبان فارسی به صورت مسیر مفهوم‌سازی استعاری شده است. در این مسیر، گاه زوجها میانبر می‌زنند و برخی آداب و رسوم دست‌وپاگیر را کنار می‌گذارند. در کوچه نامزدی آهسته‌تر قدم برمی‌دارند و در خیابان شلوغ عروسی با بوق‌های گوشخراش تلاششان را چندبرابر می‌کنند تا هرچه سریع‌تر از آن بگذرند. گاه ادات و ابزار طی مسیر را پیش از حرکت مهیا می‌کنند و مجهز وارد مسیر ازدواج می‌شوند و گاه به یکباره و ناگهانی دل به جاده می‌زنند:

- مجری: سربازی نرفتی چرا رفتی زن گرفتی؟
- آقا: رفتیم جلو. از اول شرایطمو گفتم. چون دارم درس می‌خونم سربازی نرفتم. (محرمانه خانوادگی)
- کاش انتخابش نمی‌کردم دیگه نمیتونم برگردم عقب. (نی نی سایت)
- اگه اینطوری هست حتماً بهم بزن تا اول راهی. (نی نی سایت)
- زندگی بالا و پایین داره برای شما اول پابینش اتفاق افتاده انشاالله میتونین سرپا شین. (نی نی سایت)

د- ازدواج بنا/ساختمان است.

در بررسی داده‌های پیکره مواردی وجود دارند که نشان می‌دهند ازدواج‌کردن، معادل بناکردن ساختمان مفهوم‌سازی شده است. همان‌گونه که خاک‌برداری اصولی و پایه‌ریزی صحیح

ساختمان نقش بسزایی در استحکام یک بنا دارد، انتخاب همسر بر مبنای معیارهای صحیح نیز دوام و بقای ازدواج را به ارمغان می‌آورد:

- اگر درک درستی از ازدواج از اول وجود داشته باشد و برپایه تخیلات پایه‌ریزی نشده باشد، هر چی زندگیات بیشتر پیش میره، بیشتر مطمئن می‌شی که تصمیم درستی گرفتی. (محرمانه خانوادگی)

- خشت اول رابطه زناشویی شما با همسرتان در دوران نامزدی گذاشته می‌شود. (نی‌نی سایت)

- به نظر من ستون‌های اصلی زندگی صداقت وفاداری اخلاق خوب و به دور بودن از دود و دم هس. (نی‌نی سایت)

ه- ازدواج قمار است.

یافته‌ها نشان می‌دهند که در ازدواج، حساب همیشه حساب دودوتا چهارتا نیست و یک زوج هر چقدر هم با عقل و منطق با این مسئله برخورد کنند، باز هم ممکن است در مسیر زندگی زناشویی و در ارتباط با یکدیگر یا خانواده‌ها، با مسائل غافل‌گیرکننده‌ای روبه‌رو شوند که شاید هیچ‌وقت انتظارش را نداشتند. ضرب‌المثل معروف «ازدواج هندوانه دربسته است» نیز به نوعی صورت تلطیف‌شده همین استعاره است:

- ما دوران عقد و همین سه سال که ازدواج کردیم چیزای جدید کشف می‌کنیم؛ یه چیزایی می‌بینی می‌فهمی این اخلاقو داشته یا داشتم. (محرمانه خانوادگی)

- خواهرم بد باخت. مهریه شو بخشید به خاطر این که شوهرشو دوس داشت. شوهرش ولش کرد. (نی‌نی سایت)

- من توی این هفت سال کل زندگیم به فنا/ به باد رفت. (نی‌نی سایت)

- دوستم با عشقش ازدواج کرد وتموم زندگیش روباخت. (نی‌نی سایت)

و- ازدواج قرارداد است.

با تحلیل داده‌ها این نتیجه به دست آمد که ازدواج، ورای بندها و تبصره‌ها و مفاد عقدنامه‌های رسمی نیز به عنوان قرارداد مفهوم‌سازی استعاری شده است. همان‌گونه که پای‌بند نبودن به یک قرارداد در بسیاری از مواقع زمینه فسخ و یا ابطال آن را فراهم می‌کند، در ازدواج نیز هرگونه انحراف از قول و قرارهای گفته‌شده، زمینه‌ساز دلسردی و بی‌رغبتی به ادامه زندگی زناشویی

است که اگر درمان نشود، ازدواج به طلاق اعم از رسمی یا عاطفی، که هر دو نمونه‌هایی از ابطال و فسخ قرارداد ازدواج هستند، می‌انجامد:

- اولین معیارم برای زندگی، متعهدبودن است. به نظرم هر دو طرف قبل از تأهل باید تعهد داشته باشند تا بتوانند همدیگر را درک کنند و پابه پای یکدیگر پیش بروند. (نی نی سایت)
 - یعنی چی آدم برای خربف ازدواجشو به هم بزنه؟ (محرمانه خانوادگی)
 - ایشون گفتن. قبل ازدواج پذیرفته، بعداً زده زیرش. (نی نی سایت)
- ز- ازدواج نیروست.

بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که عشق و ازدواج اغلب به‌عنوان نیروی محرکه قوی چنان شور و هیجانی در زوجین ایجاد می‌کند که آن‌ها را قادر می‌سازد بر کوهی از مشکلات گوناگون غلبه کنند:

- من دوساله عقد کردم. واقعاً احساس می‌کنم زندگیم از این رو به اون رو شده. واقعاً احساس می‌کنم اگه آدم واقعاً طرفشو دوست داشته باشه هرکاری که بخواد می‌تونه بکنه. (وقتشه)

- موقع عروسی یهو یه اتفاقی می‌افته دقیقه ۹۰ و میگی ای‌وای چیکار کنم. همونجاس که عشق به کمک میاد. (وقتشه)

ح- ازدواج معامله است.

در داده‌های پیکره، عبارت‌هایی مشاهده شد که حاکی از مفهوم‌سازی استعاری ازدواج به صورت معامله بودند؛ گاه افراد برای رفتارهای طرف مقابل عقربه می‌گذارند و مطابق با چرخش آن عقربه، عکس‌العمل‌های خود را تنظیم می‌کنند:

- منم همینطورم. به نسبت حقوق و پولی که میاره تو خونه کار خونه می‌کنم؛ کم بزاره کم می‌زارم. (نی نی سایت)

- دونفر معامله می‌کنن که تو خوشی‌ها و سختی‌کنار هم باشن و به هم کمک کنن برای پیشرفت. (نی نی سایت)

- هر جور حساب کنی ازدواج معامله است. معامله زندگی. (نی نی سایت)

گاه طبق معیارهای سطحی و ظاهری، حساب و کتاب یک ازدواج درست جور در نمی‌آید که

دلیل آن معمولاً از دو صورت خارج نیست؛ یا فرد ورای معیارهای مادی، به شاخص‌های معنوی و دینی و انسانی بیشتر توجه داشته و در تصمیم برای ازدواج نه با یک فرد بلکه با خدا معامله کرده است:

- من تو ازدواجم با خدا معامله کردم. (نی نی سایت)
- خواستگار دخترم پول زیادی نداشت، اما دیدم آدم درستی. منم با خدا معامله کردم قبول کردم. (نی نی سایت)
- و گاه عشق، چنان کور و کر می‌کند که فرد دیگر به دنبال حساب و کتاب نیست و هدف رسیدن به عشق است به هر قیمتی:
- عشق کور می‌کند، کم و کاستی‌ها را نمی‌بینی یا اگر بفهمی به روی خودت نمیاری. برات مهم نیست؛ اصلاً نمی‌دونی مهمه یا نه. حالا هر چقدر اطرافیان بهت بگن این آدم به درد نمی‌خوره. (نی نی سایت)

۶. بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی مفهوم‌سازی‌های استعاری ازدواج در زبان فارسی برپایه زبان‌شناسی فرهنگی شریفیان (۲۰۱۷) و به روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است. با گردآوری ۹۸ ساعت از برنامه‌های ترکیبی صداوسیما که در آن جوانان ۲۰ تا ۳۵ سال درمورد ازدواج صحبت کرده بودند، پیکره پژوهش شکل گرفت. از بین مقوله‌های فرهنگی مرتبط با فرایند ازدواج در پیکره، سه مقوله خواستگاری، نامزدی و ازدواج انتخاب شدند و طرح‌واره‌ها و استعاره‌های فرهنگی مربوط به هر مقوله مورد تحلیل قرار گرفتند. از ویژگی‌های بارز مفهوم‌سازی‌های فرهنگی ازدواج در زبان فارسی وجود مقوله‌های گوناگونی مانند خواستگاری، بله‌برون، عقد، مهریه، نامزدی، عروسی و غیره زیرعنوان مقوله ازدواج است که می‌تواند نشانگر از اهمیت و اعتبار این نهاد در جامعه فارسی‌زبان باشد.

در بررسی مقوله «خواستگاری»، یافته‌ها نشان دادند که اگرچه نقش خانواده‌ها در شکل‌گیری ازدواج و به‌ویژه گزینش و انتخاب همسر بدیهی و تأثیرگذار است، لیکن شاید در گذر به سوی مدرنیته و در تعامل با دیگر جوامع فرهنگی، این نقش در حال رنگ‌باختن است و مراسم خواستگاری امروزه گاه به صورت نمادین برگزار می‌شود. هم‌چنین در حالی که در الگوی فرهنگی

ازدواج در زبان انگلیسی (Quinn, 1989) شناخت طرف مقابل دغدغه اصلی دو طرف برای ازدواج عنوان شده است، در جامعه فارسی زبان، مسائل مالی از قبیل وضعیت اقتصادی و مهریه به چنان چالش بزرگی تبدیل شده که در بسیاری از موارد فرد را از فکر خواستگاری و ازدواج باز می‌دارد. در بررسی مقوله «نامزدی» در داده‌ها این نتیجه حاصل شد که اگرچه موضوع شناخت، در ازدواج فارسی‌زبانان نیز دارای اهمیت است و حتی دوره نامزدی به عنوان دوره شناخت مفهوم‌سازی شده است، اما گاه اعمال محدودیت‌ها از سوی خانواده‌ها در این دوره و یا تمایل هر کدام از نامزدها به تأثیرگذاری مثبت در طرف مقابل و در نتیجه پنهان کردن خود واقعی و به تعبیری خودشیرینی برای طرف مقابل، باعث شده است که این منظور حاصل نشود.

مفهوم‌سازی‌های فرهنگی مقوله «ازدواج» در زبان فارسی نتایج متنوع و گاه منحصر به فردی را به دست داد. از طرح‌واره‌های فرهنگی ازدواج در زبان فارسی دنباله‌روی و پیروی زن از مرد است. هم‌چنین، سازگاری و ایجاد تعادل در زندگی زناشویی، بیشتر به عهده زن گذاشته شده است. در زبان فارسی نیز مانند زبان انگلیسی ازدواج همراه با مشکلات است و حفظ آن نیازمند تلاش. اما نوع مشکلات و شیوه برخورد با آن‌ها در دو زبان متفاوت است. در حالی که در زبان انگلیسی، این مشکلات در موقعیت‌های ذهنی، جسمی و تقاضاهای جسمی زوجین نمود می‌یابد، در زبان فارسی، دغدغه‌های مالی و دخالت‌های خانواده‌ها مشکلات اصلی زندگی زناشویی را رقم می‌زنند.

مفهوم‌سازی‌های استعاری ازدواج در پیکره پژوهش براساس بسامد تکرار، به صورت «مبارزه»، «شراکت»، «مسیر»، «ساختمان»، «قمار»، «قرارداد»، «نیرو» و «معامله» نمود یافته بود. بررسی عبارت‌های زبانی دربرگیرنده استعاره «ازدواج مبارزه است» که پربسامدترین استعاره فرهنگی پیکره بود، نشان‌دهنده اهمیت نهاد ازدواج و تلاش در جهت حفظ و بقای آن در جامعه فارسی‌زبان است. استعاره «ازدواج مسیر است» از دیگر استعاره‌های پربسامد در زبان فارسی بود که می‌توان آن را با اندکی اختلاف معادل استعاره «ازدواج سفر است» در پژوهش‌های زبان‌های دیگر (مانند انگلیسی، ژاپنی، چینی اندونزیایی و حتی فارسی) دانست. این دو استعاره در این‌که زن و شوهر پایه‌پای هم طی طریق می‌کنند، اشتراک دارند. اما در پیکره مورد مطالعه این پژوهش، شواهد کافی برای قلمداد کردن ازدواج به عنوان «سفر» به‌ویژه در نگاشت‌های حوزه

مبدأ و مقصد مشاهده نشد. ضمن این‌که عبارت‌های زبانی مربوط به این استعاره در بیشتر پژوهش‌های معرفی‌شده در بخش ۲، غالباً به حرکت در راه و فراز و نشیب‌های آن اشاره می‌کنند. حتی در پژوهش اردبیلی و همکاران (۱۳۹۷) که در نگاشت این استعاره، زن و شوهر را به‌مثابه همسفر، سختی‌های زندگی مشترک را به‌مثابه دشواری راه، عشق را به‌مثابه ابزار حرکت و اهداف مشترک مانند تربیت فرزندان را به‌مثابه مقصد سفر عنوان کرده‌اند، عبارت‌های زبانی که مؤید این مطالب باشند، ارائه نشده است. از چالش‌های مهم استعاره فوق این است که آیا با تحقق اهداف مشترک و همانا رسیدن به مقصد، چه اتفاقی رخ خواهد داد. آیا سفر پایان می‌یابد و سفری دیگر آغاز می‌شود. استعاره «ازدواج سفری در جریان است» در زبان انگلیسی و چینی (Quinn, 1987; Su, 2002) تلاشی در جهت برطرف کردن مسئله مقصد در سفر ازدواج است. کواین جهت‌گیری را از ویژگی‌های سفر ازدواج ذکر می‌کند؛ به این معنی که زن و شوهر با رسیدن به اهداف تعیین‌شده برای سفر، جهت سفر را عوض می‌کنند. به نظر می‌رسد که در زبان فارسی، استعاره «ازدواج مسیر است» به‌عنوان زیرمجموعه استعاره کلان «زندگی سفری در جریان است» این نکته را بازگو می‌کند که در سفر زندگی می‌توان برای رسیدن به مقصد از مسیر ازدواج گذر کرد. این مطلب در فرهنگ ایرانی - اسلامی ریشه دارد که ازدواج را به‌عنوان وسیله و نه هدف ارزش‌گذاری کرده است. استعاره «ازدواج قمار است» بسامد بالایی در فضای مجازی داشت. مشابه این استعاره در پژوهش زبان چینی (Su, 2002) نیز آمده است. به اعتقاد سو، در زبان چینی ازدواج، خطرکردن و متأثر از عنصر شانس است و فرد می‌تواند برنده یا بازنده باشد. اما در زبان فارسی، باخت به شکل معناداری غالب بود و این استعاره در آن دسته از عبارت‌های زبانی نمود یافته بود که بر موارد ناموفق ازدواج دلالت داشتند. شاید بتوان دلیل این امر را در فرهنگ ایرانی - اسلامی دانست که قمار را مذموم و خانه‌برانداز معرفی کرده است. استعاره «ازدواج معامله است» به‌عنوان کم بسامدترین استعاره در پیکره مورد مطالعه نیز مؤید همین مطلب است. زن و شوهر بیش از آن‌که به ازدواج به چشم معامله و تجارت و برداشت سود آتی نگاه کنند، آن را شراکتی نیرومند می‌دانند که در سایه قرارداد مادام‌العمر قادر است زندگی آن‌ها را تحت‌الشعاع قرار دهد؛ در راه رسیدن به کمال مطلوب آن‌ها را یاری دهد و یا از رسیدن به آرمان‌ها بازدارد.

درمجموع می‌توان گفت اگرچه مفهوم‌سازی‌های استعاری ازدواج در زبان فارسی گاه نمونه

مشابه در زبان‌های دیگر مانند انگلیسی و چینی نیز دارد، اما بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که رد پای فرهنگ در عبارت‌های زبانی دربرگیرنده این استعاره‌ها در زبان فارسی کاملاً مشهود است. به عبارت دیگر مفهوم‌سازی‌های استعاری ازدواج در زبان فارسی به روشنی بازتاب‌دهنده انگاره فرهنگی ازدواج در جامعه فارسی‌زبان هستند. نتایج این پژوهش می‌تواند در پژوهش‌های علوم اجتماعی، تهیه و تدوین متون آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و تعیین خط‌مشی‌ها و اولویت‌های تولیدات رسانه‌ای سودمند باشد.

۷. پی‌نوشت‌ها

1. Cultural Linguistics
2. Cultural Metaphor
3. N. Quinn
4. L. Su
5. D. Dunn
6. P. Singh
7. J. Kusmanto
8. Semi-structured interview
9. Corpus-driven Approach
10. <https://www.ninisite.com/discussion>
11. Enactive cognition
12. E. Hutchins
13. Schematization
14. Categorization

۱۵. معنای مقوله‌های مورد نظر در فرهنگ دهخدا، امید و معین از تارنمای واژه‌یاب به نشانی <https://vajehyab.com/> استخراج شده است.

16. F. Polzenhagen
17. X. Xia
18. D. Mareschal
19. D. Powell
20. A. Volein
21. M. Sadeghpour
22. N. Yu

۸. منابع

- اردبیلی، ل.، نرسسیانس، ا.، و فیاض، ا. (۱۳۹۷). بررسی مفهوم سازی فرهنگی ازدواج و فرزندآوری در میان زنان شهر تهران: با رویکرد جامعه شناسی زبانی-شناختی. زن در توسعه و سیاست (پژوهش زنان)، ۱۶ (۳)، ۳۵۹-۳۷۷.
- راسخ مهند، م. (۱۳۹۲). درآمدی بر زبان شناسی شناختی. تهران: سمت.

References:

- Akbar, M. A., Laksana, K. D., Artawa, K., & Sukri, M. (2020). Sasak lexicon in traditional marriages: A linguistic anthropology perspective. *The International Journal of Language and Cultural (TIJOLAC)*, 2(02), 8-13.
- Ardebili, L., Nersessians, E., & Fayaz, E. (2018). Study of cultural conceptualization of marriage and childbearing among women in Tehran: with a cognitive sociolinguistics approach. *Woman in Development and Politics*, 16(3), 359-377. [In Persian].
- Dickel Dunn, C. (2004). Cultural models and metaphors for marriage: an analysis of discourse at Japanese wedding receptions. *Ethos*, 32(3), 348-373.
- Dzhumaliev, G., & Kasieva, A. (2019). Socio-cultural analysis of the script "Kyrgyz wedding". *Bilig*, 89, 55-76.
- Frank, R. M. (2015). A future agenda for research on language and culture. In F. Sharifian (Ed.), *The Routledge handbook of language and culture* (493-512). Routledge.
- Grady, J. E. (1997). *Foundations of meaning: Primary metaphors and primary scenes*. University of California.
- Hutchins, E. (1994). *Cognition in the wild*. The MIT Press.
- Kövecses, Z. (2021). Standard and extended conceptual metaphor theory. In X. Wen & J. R. Taylor (Eds.), *The Routledge handbook of cognitive linguistics* (191-203). Routledge.

- Krylova, O. N., Kolosova, E. I., GImranova, T. A., & Komarova, A. V. (2017). Concept "WEDDING" existence in the Russian linguoculture. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 9-12.
- Kusmanto, J. (2016). Exploring the cultural cognition and the conceptual metaphor of marriage in Indonesia. *Lingua*, 11(2), 63-71.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Mareschal, D., Powell, D., & Volein, A. (2003). Basic level category discriminations by 7- and 9-month-olds in an object examination task. *Journal of Experimental Child Psychology*, 86(2), 87-107.
- Musolff, A. (2017). Metaphor and cultural cognition. In F. Sharifian (Ed.), *Advances in cultural linguistics* (325-344). Springer Nature.
- Owurasah, G. (2015). *Language of customary marriage among Akans*, Master Thesis, University of Ghana. Accra.
- Palmer, G. B. (1996). *Toward a theory of cultural linguistics*. University of Texas Press.
- Polzenhagen, F., & Xia, X. (2015). Prototypes in language and culture. In F. Sharifian (Ed.), *The Routledge handbook of language and culture* (253-269). Routledge.
- Quinn, N. (1987). Convergent evidence for a cultural model of American marriage. In D. Holland & N. Quinn (Eds), *Cultural models in language and thought* (173-192). Cambridge University Press.
- Quinn, N. (1991). The cultural basis of metaphor. In J. Fernandez (Ed.), *Beyond metaphor: The theory of tropes in anthropology* (56-93). Stanford University Press.
- Quinn, N., & Holland, D. (1987). Culture and cognition. In D. Holland & N. Quinn (Eds), *Cultural models in language and thought* (3-40). Cambridge University Press.
- Rasekh-Mahand, M. (2013). *An introduction to cognitive linguistics: Theories and*

concepts. SAMT. [In Persian].

- Reddy, M. (1979/1993). The conduit metaphor: A case of frame conflict in our language about language. In Andrew Ortony (Ed.), *Metaphor and thought*, 2 (164-201). Cambridge University Press.
- Sharifian, F. (2008). Distributed, emergent cultural cognition, conceptualization and language. In R. Frank, R. Dirven, T. Ziemke & E. Bernárdez (Eds.), *Sociocultural situatedness* 2, 109-136. De Gruyter Mouton.
- Sharifian, F. (2011). *Cultural conceptualisations and language: Theoretical framework and applications*. John Benjamins.
- Sharifian, F. (2015). Cultural linguistics. In F. Sharifian (Ed.), *The Routledge handbook of language and culture* (473-492). Routledge.
- Sharifian, F. (2017). *Cultural linguistics: Cultural conceptualizations and language*. John Benjamins.
- Sharifian, F., & Sadeghour, M. (2021). *Cultural linguistics and world Englishes*. Springer Nature.
- Singh, P. (2014). Conceptualization of human relationship in Hindi and conceptual theory of metaphor. *Indian Linguistics*, 75(3-4).
- Su, Li. (2001). *What can metaphors tell us about culture*. Proceedings of the Symposium on Selected NSC Projects on General Linguistics 1998(2000). National Taiwan University.
- Sweetser, E. (1990). *From etymology to pragmatics: Metaphorical and cultural aspects of semantic structure* (Vol. 54). Cambridge University Press.
- Yu, N. (2003). Metaphor, body, and culture: The Chinese understanding of gallbladder and courage. *Metaphor and Symbol*, 18(1), 13-31.